

Nr 42.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag om fortsatt giltighet av allmänna förfogandelagen den 22 juni 1939 (nr 293); given Stockholms slott den 31 januari 1947.

Under åberopande av bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll vill Kungl. Maj:t härmed, jämlikt § 87 regeringsformen, föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till lag om fortsatt giltighet av allmänna förfogandelagen den 22 juni 1939 (nr 293).

GUSTAF.

Axel Gjöres.

Förslag
till
Lag
om fortsatt giltighet av allmänna förfogandelagen den 22 juni 1939 (nr 293).

Härigenom förordnas, att allmänna förfogandelagen den 22 juni 1939,¹ vilken jämlikt lag den 5 april 1946 (nr 115) gäller till och med den 30 juni 1947, skall äga fortsatt giltighet till och med den 30 juni 1948.

¹ Senaste lydelse, se SFS 1940:168, 1941:394 och 1942:251.

*Utdrag av protokollet över folkhushållningsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott
den 17 januari 1947.*

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, GJÖRES, DANIELSON, VOUGT, MYRDAL, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG, WEIJNE.

Efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter anför chefen för folkhushållningsdepartementet, statsrådet Gjöres.

Allmän förfogandelag utfärdades den 22 juni 1939 (nr 293) och gällde ursprungligen till och med den 31 mars 1940. Lagens giltighetstid har förlängts genom lagen den 30 mars 1940 (nr 168), den 13 juni 1941 (nr 394), den 15 maj 1942 (nr 251), den 17 juni 1943 (nr 403), den 28 april 1944 (nr 175), den 11 maj 1945 (nr 171) och den 5 april 1946 (nr 115), sista gången till och med den 30 juni 1947. I samband med förlängning av giltighetstiden ha vissa ändringar vidtagits i lagen.

För att lagens materiella bestämmelser skola träda i tillämpning erfordras särskilt förordnande därom. Sådant förordnande må meddelas vid krig eller krigsfara, vari riket befinner sig, eller eljest under utomordentliga, av krig föranledda förhållanden. Förordnande meddelas av Kungl. Maj:t med riksdagens samtycke, dock att, när riksdagen ej är samlad, provisoriskt förordnande må meddelas av Kungl. Maj:t. Genom kungörelse den 6 september 1939 (nr 624) meddelade Kungl. Maj:t förordnande, varom nyss är sagt, att gälla tills vidare, vilket förordnande riksdagen i skrivelse den 7 oktober 1939 (nr 9) förklarade sig gilla. Förordnandet är alltjämt gällande.

Beträffande allmänna förfogandelagens innehåll må här allenast erinras om att enligt lagen Kungl. Maj:t äger — där så finnes erforderligt för att inom riket eller visst område av riket tillgodose behovet av förnödenhet, som är av vikt för befolkningen eller produktionen, eller för att bereda tillgång till förnödenhet, som är behövlig för krigsbruk eller annat ändamål av betydelse för det allmänna — föreskriva skyldighet för ägare eller innehavare av sådan förnödenhet att avstå densamma till kronan. Vidare äger Kungl. Maj:t för behov, som nyss är sagt, föreskriva, att beslag skall läggas å förnödenhet som i det föregående avses, varjämte Kungl. Maj:t äger i vissa andra hänseenden förfoga över fastigheter, anläggningar, trans-

portmedel m. m. För egendom, som avstås till kronan eller eljest ställes till kronans förfogande eller upplåtes till dess begagnande, utgår ersättning efter grunder, som i lagen angivas.

Departements-
chefen.

Förbättringen av det allmänna försörjningsläget i riket har visserligen under det senaste året fortskridit, dock icke i den grad som man tidigare hoppats. På åtskilliga för folkförsörjningen betydelsefulla förnödenheter föreligger alltjämt knapphet, vilken i viktiga hänseenden säkerligen kommer att bestå även efter den 30 juni 1947 under tid, som för närvarande icke kan beräknas. Det synes därför nödvändigt att jämväl efter sistnämnda dag bibehålla vissa på allmänna förfogandelagens bestämmelser grundade beslag och därmed sammanhängande regleringar. Behov av lagen kommer alltså att föreligga ännu någon tid, och jag finner mig därför böra förorda, att lagens giltighetstid utsträcker, förslagsvis till och med den 30 juni 1948.

På grund av nu anförda omständigheter har inom folkhushållningsdepartementet upprättats förslag till *lag om fortsatt giltighet av allmänna förfogandelagen den 22 juni 1939 (nr 293)*.

Föredraganden hemställer härefter, att lagrådets utlåtande över ifrågasvarande lagförslag, av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar¹, måtte för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas genom utdrag av protokollet.

Denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:

Curt Nordwall.

¹ Denna bilaga, vilken är likalydande med det vid propositionen fogade lagförslaget, har här uteslutits.

*Utdrag av protokollet, hållet i Kungl. Maj:ts lagråd den 28 januari
1947.*

Närvarande:

justitieråden GYLLENSWÄRD,
 NISSEN,
 HELLQUIST,
regeringsrådet KUYLENSTIERNA.

Enligt lagrådet den 24 januari 1947 tillhandakommet utdrag av protokoll över folkhushållningsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 17 januari 1947, hade Kungl. Maj:t förordnat, att lagrådets utlåtande skulle för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas över upprättat förslag till *lag om fortsatt giltighet av allmänna förfogandelagen den 22 juni 1939 (nr 293)*.

Förslaget, som finnes bilagt detta protokoll, föredrogs inför lagrådet av t. f. byråchefen för lagärenden i folkhushållningsdepartementet hovrättsassessorn E. W. Z. Göransson.

Lagrådet lämnade förslaget utan erinran.

Ur protokollet:

Åke Mossler.

*Utdrag av protokollet över folkhushållningsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott
den 31 januari 1947.*

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, statsråden WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL,
GJÖRES, DANIELSON, VOUGT, MYRDAL, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG,
ERICSSON, MOSSBERG, WEIJNE.

Efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter anmäler che-
fen för folkhushållningsdepartementet, statsrådet Gjores, lagrådets den 28
januari 1947 avgivna utlåtande över det den 17 januari 1947 till lagrådet
remitterade förslaget till *lag om fortsatt giltighet av allmänna förfogande-
lagen den 22 juni 1939 (nr 293)*; därvid föredraganden hemställer, att för-
slaget, som av lagrådet lämnats utan erinran, måtte jämlikt § 87 regerings-
formen genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter bi-
trädde hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att till
riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till
detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Carl D. Ossmark.